

Scheidingsprotocol DeBasisFluvius en SKPCPO Delta

Inhoud:

Inleiding

Informatieplicht

Bijlage I: Rol van de leerkracht

Bijlage II: voorbeeldtekst voor in de schoolgids

Bijlage III: Artikel 377c BW

Bijlage IV: Welke ouder heeft recht op welke informatie

Formulier gegevens gescheiden ouders

Informatie en over relevante trainingen voor kinderen, ouders of leerkrachten

Inleiding

Het uit elkaar gaan van de ouders, kan voor een kind verstrekende gevolgen hebben. In de relatie en communicatie tussen school-ouders-kind zal door een scheiding van de ouders het een en ander veranderen. Onze scholen zijn zich hiervan bewust. Het welzijn van het kind staat voorop en daarom is het van belang dat er een goede communicatie blijft bestaan.

Dit protocol biedt houvast om de genoemde communicatie en de daarbij behorende informatieplicht in zo goed mogelijke banen te leiden. Het is bestemd voor onze scholen, hun leerkrachten en de ouders.

Informatieplicht

Iedere ouder heeft recht op informatie over zijn of haar kind. Er zijn echter wel verschillen. De ene ouder heeft meer recht op informatie dan de ander. Een enkele ouder heeft helemaal geen recht op informatie. Dit heeft te maken met de wettelijke hoedanigheid waarin de ouders verkeren. (Zie ook bijlage IV).

Bij inschrijving of bij een scheiding tijdens de schoolloopbaan wordt melding gedaan van de gezinsrelatie waarin het kind opgroeit, als ook de gezag relatie met betrekking tot de ouders. Indien van toepassing zijn de adresgegevens van beide ouders, relevante passages uit het ouderschapsplan (informatierecht) en de beschikking van de kinderrechtster bij de school bekend. Bij wijzigingen dienen de ouders de school op de hoogte te stellen, waarbij de passages uit de gerechtelijke stukken overlegd moeten worden.

Ouders die met elkaar getrouwd zijn of samenwonen en **beiden het gezag hebben**, krijgen steeds gezamenlijk alle informatie over hun kind. Bij ouders die gescheiden zijn onderscheiden we twee situaties:

1. Beide ouders hebben ouderlijk gezag.

Deze ouders hebben, als het goed is een Ouderschapsplan gemaakt, waarin staat hoe en over wat zij elkaar informeren. De ouders die na de scheiding beiden het gezag hebben behouden, hebben hetzelfde recht op informatie en consultatie door de school. School zal over de dagelijkse gang van zaken contact opnemen met de ouder waar het kind die dag verblijft. Ook brieven gaan mee naar de ouder waar het kind op die dag is. We gaan er hierbij van uit, dat de informatie wordt overgedragen naar de andere ouder (tenzij er andere afspraken zijn gemaakt).

Mocht dit in de praktijk niet werken, kunnen ouders contact opnemen met de directie om afspraken met school vast te leggen (zie formulier in de bijlage).

2. Eén ouder is belast met het ouderlijk gezag.

De ouder die belast is met het gezag moet de andere ouder die niet belast is met het gezag op de hoogte stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot het kind en deze te raadplegen over de daaromtrent te nemen beslissingen (art. 1:377b BW of artikel 8 EVRM, derden in een nauwe persoonlijke betrekking)

Als de ouder niet met het gezag belast is ontvangt hij/zij **op verzoek** informatie over belangrijke feiten en omstandigheden zoals rapporten, informatie rond schoolkeuze, informatie m.b.t. de schoolloopbaan en specifieke problemen. De ouder die niet met het gezag belast is, maakt hiervoor zelf afspraken met de leerkracht.

Het belang van de leerling wordt bij het verzoek om informatie voorop gesteld. Als zo'n verzoek wordt afgewezen, dient de school dit wel met redenen te omkleden. De school zal zo'n kwestie ook voorleggen aan een onafhankelijke deskundige zoals de huisarts of psycholoog, dit met het oog op artikel 377c, zie bijlage III.

De school heeft geen informatieplicht jegens een nieuwe partner van een ouder, ook al maakt deze deel uit van het gezin waarin de leerling opgroeit. Of een nieuwe partner wel of niet meegaat naar gesprekken of informatieavonden is een keuze van de ouder(s).

Bijlage I: rol van de leerkracht

In de ideale situatie is een echtscheiding in een zo vroeg mogelijk stadium bekend bij de school, zodat school en leerkrachten zo adequaat mogelijk kunnen reageren, overleggen met ouders als er gedragsveranderingen zijn en zo nodig handelen. Mogelijke signalen bij het kind zouden kunnen zijn:

- Stil, afwezig, angstig
- Druk en hyperactief
- Agressief en prikkelbaar reageren
- Ongeïnteresseerd
- Verminderde schoolprestaties
- Overgevoelig, verdrietig, snel huilen
- Terugval in ontwikkeling (bv duimen, broekplassen)
- Slechte lichamelijke conditie (door bv slaaproblemen)
- Concentratieproblemen
- Spanningen met klasgenoten
- Laag zelfbeeld
- Achterblijven in de klas als de school uitgaat

Een leerkracht zal deze signalen opmerken. Deze signalen leiden ertoe dat hij het gesprek met kind en ouders aangaat. Hij informeert daarbij ook bij de leerkrachten van evt. broertjes en zusjes.

Neem de tijd bij een gesprek met het **kind** en geef aandacht, draai niet om de zaken heen. Denk daarbij aan de volgende zaken:

- Bied het kind de ruimte om zijn verdriet en andere gevoelens te uiten
- Vraag het kind welke steun/hulp hij wil, laat hem meedenken over mogelijke oplossingen
- Maak het kind duidelijk dat hij altijd bij je terecht kan
- Wees op de hoogte van de nieuwe thuissituatie

Als er in een gesprek met beide **ouders** over een scheiding gesproken wordt, moet de leerkracht de ouders op de kwetsbare positie van hun kind wijzen. Probeer samen te bedenken hoe het kind het beste opgevangen kan worden en maak hiervoor goede, concrete afspraken. Je kunt als leerkracht de ouders adviseren contact op te nemen met het sociale wijkteam; de wijkcoach uit het Zorgteam van de school. Bij een complexe scheiding kan een leerkracht dwingend advies geven; het raadzaam dat de leerkracht – samen met de ouders – een afspraak maakt met de wijkcoach (eventueel in het Zorgteam) .

Let op: belangrijk!!

Maak notities in het leerlingdossier (ESIS B).

Voor de begeleiding van het kind is het van belang dat alle wijzigingen die na de scheiding plaatsvinden, worden gecommuniceerd. Hierbij valt te denken aan een verhuizing, het krijgen van een nieuwe relatie, opnieuw samenwonen, al dan niet met kinderen van de nieuwe partner.

Ook in latere gesprekken/communicatie met ouders is het volgende van belang:

- Bespreek feiten, rapporten, concreet gedrag van het kind
- Ga uit van de belangen van het kind en laat ouders het belang inzien (gemeenschappelijk belang)
- Neem geen stelling in de onderlinge strijd tussen ouders, ga voor het belang van het kind door het erop te wijzen dat ze betrokken moeten zijn. “We zitten hier voor....”
- Communiceer zonder oordeel, blijf respectvol naar beide ouders

Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Het welzijn van het kind staat voor de school altijd voorop. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarin ouders botsen met wat de school in het belang van het kind acht. In die gevallen zal de directeur met de leerkracht proberen om dat probleem op te lossen. De school zal alles doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt.

Onderlinge problemen tussen ouders

De school is primair gericht op begeleiding van de kinderen, waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind gewaarborgd dienen te worden. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten. Leerkrachten gaan geen gesprek aan met ouders over de echtscheiding. Op het moment dat het kind gebracht wordt kan de ouder informatie over het welzijn van het kind mondeling aan de leerkracht doorgeven. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat op dat moment wordt gesproken over de echtscheiding of de ex-partner. Indien dit wel gebeurt, zal de leerkracht het gesprek afbreken. Eventueel kunnen leerkrachten ouders wel doorverwijzen naar andere instanties of hulpverleners.

Halen en brengen

Ouders geven aan door wie het kind per dag gebracht en gehaald wordt. Leerkrachten houden zich hieraan. Indien er wijzigingen zijn over het ophalen van het kind wordt de leerkracht daarover door de verzorgende ouder geïnformeerd. Komt iemand anders dan afgesproken het kind halen, dan zal de leerkracht telefonisch contact opnemen met de verzorgende ouder. Indien er sprake is van co-ouderschap, wordt de ouder waar het kind op die dag verblijft, gebeld.

Bijlage II: voorbeeld tekst schoolgids

Informatievoorziening aan gescheiden ouders

Indien de ouders van een leerling gescheiden zijn, is het belangrijk dat er duidelijkheid is over de manier waarop de communicatie en consultatie over de vorderingen van de leerling verloopt. De school heeft daarom een protocol ontwikkeld hoe zij met deze regels omgaat. Tevens vragen wij ouders die gescheiden zijn een formulier in te vullen met gegevens over verblijf en informatie.

De school volgt de wettelijke regels met betrekking tot de informatieplicht jegens gescheiden ouders. Dat betekent dat de school ervan uitgaat dat ouders die beiden het ouderlijk gezag verkregen hebben elkaar informeren met betrekking tot zaken rondom hun zoon of dochter. Beide ouders zijn dan ook gezamenlijk welkom bij de ouderavonden en inloop- en informatieavonden. In overleg met de leerkracht en evt. de directeur kan daarvan worden afgeweken.

Verdere informatie vindt u via deze link: *Echtscheidingsprotocol De BasisFluvius en Delta*

Bijlage III:

Artikel 247 Burgerlijk wetboek

Het ouderlijk gezag omvat de plicht en het recht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden.

Onder verzorging en opvoeding worden mede verstaan de zorg en de verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. In de verzorging en opvoeding van het kind passen de ouders geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe.

Het ouderlijk gezag omvat mede de verplichting van de ouder om de ontwikkeling van de banden van zijn kind met de andere ouder te bevorderen.

Een kind over wie de ouders gezamenlijk het gezag uitoefenen, behoudt na ontbinding van het huwelijk anders dan door de dood of na scheiding van tafel en bed, na de ontbinding van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood, of na het beëindigen van de samenleving indien een aantekening als bedoeld in artikel 252, eerste lid, is geplaatst, recht op een gelijkwaardige verzorging en opvoeding door beide ouders.

Ouders kunnen ter uitvoering van het vierde lid in een overeenkomst of ouderschapsplan rekening houden met praktische belemmeringen die ontstaan in verband met de ontbinding van het huwelijk anders dan door de dood of na scheiding van tafel en bed, de ontbinding van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood, of het beëindigen van de samenleving indien een aantekening als bedoeld in artikel 252, eerste lid, is geplaatst, echter uitsluitend voor zover en zolang de desbetreffende belemmeringen bestaan.

Artikel 377c Burgerlijk wetboek

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 377c van dit (wet)boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af, indien het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

Toelichting:

Derden. Niet iedere derde is verplicht om informatie over het kind te verstrekken, alleen derden die beroepshalve over informatie betreffende het kind beschikken (leerkrachten, hulpverleners, artsen) zijn wettelijk verplicht tot informatieverstrekking.

Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders volgens artikel 1:377c van het Burgerlijk Wetboek) worden verstrekt. Uitzonderingen op de regel gelden onder andere voor instanties als Veilig Thuis, de schoolarts, Raad voor de Kinderbescherming en Rechtbank.

Rechthebbende. Recht op deze informatie heeft alleen de niet met het gezag belaste ouder. Andere personen die in nauwe betrekking tot het kind staan, zoals bijvoorbeeld de vader die zijn buiten huwelijk geboren kind niet heeft erkend, of grootouders, hebben dit wettelijk recht niet. Zij kunnen hun recht op informatie over het kind baseren op artikel 8 EVRM (Recht op eerbiediging van privéleven, familie- en gezinsleven).

Desgevraagd. Derden hoeven de informatie over het kind niet uit zichzelf te verstrekken. De niet met het gezag belaste ouder moet er uitdrukkelijk om vragen.

Welke informatie. Niet iedere informatie over het kind hoeft te worden verstrekt. Het gaat om belangrijke feiten en omstandigheden. Deze moeten bovendien betrekking hebben op de persoon van het kind of zijn verzorging en opvoeding. Het betreft allen informatie over schoolvorderingen en evt. sociaal- pedagogische ontwikkelingen op school. De derde (in dit geval steeds de school) kan ook weigeren de verzochte informatie over het kind te geven aan de ouder die niet met het ouderlijk gezag is belast als het gaat om informatie die hij niet ook zou geven aan de ouder die wel met het gezag belast is.

Het belang van het kind. Het begrip ‘in het belang van het kind’ is een open begrip, een richtinggevend oriëntatiepunt. Het brengt tot uitdrukking dat bescherming, hulp en steun bij de groei naar volwassenheid en opvoeding en verzorging leidraad vormen. Als er informatie verschaft moet worden, moet eveneens aan de hand van het belang van het kind worden vastgesteld of daarin een selectie gemaakt moet worden en op welke wijze de gegevens moeten worden verstrekt. De vraag is dan nog wanneer het belang van het kind zich tegen de informatieverstrekking verzet. Dat mag niet al te snel worden aangenomen. Een goede reden is bijvoorbeeld een verklaring van een psychiater/psycholoog/pedagoog dat informatieverstrekking schadelijk is voor de gezondheids- en of gemoedstoestand van het kind.

Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

1. Een ieder heeft het recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Bijlage IV: Welke ouder heeft recht op welke informatie?

Hieronder vind je een schema waarin de soorten verbintenissen tussen ouders zijn omschreven. Je kunt zo gemakkelijk zien welke ouder recht heeft op welke informatie.

Voor wie	Alle informatie	Beperkte informatie
Ouders die met elkaar zijn getrouwd het kind tijdens dit huwelijk geboren is, of gewettigd is geldt voor vader en moeder:	X*	
Ouders die zijn gescheiden en beiden het ouderlijk gezag hebben. Voor vader en moeder geldt:	X N.B. geen informatie geven die het belang van het kind kan schaden	
Ouders die zijn gescheiden waarbij één ouder het ouderlijk gezag heeft.	X (ouder met ouderlijk gezag)	X artikel 1:377c BW
Ouders die hun partnerschap hebben laten registreren	X	
Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via goedkeuring van de rechtbank het gezamenlijk gezag uitoefenen	X	
In geval van samenwonen, vader heeft kind erkend, niet ingeschreven in gezagsregister; voor vader geldt:		X artikel 1:377c BW
Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, ingeschreven in gezagsregister; voor vader en moeder geldt:	X N.B. geen informatie geven die het belang van het kind kan schaden	
Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, maar niet ingeschreven in het gezagsregister; voor vader geldt:		X artikel 1:377c BW
Wanneer het gezag van ouders is beëindigd en kind is onder voogdij geplaatst; voor vader en moeder geldt:		X artikel 1:377c BW
Voogd	X	
Biologische vader, die zijn kind niet heeft erkend	In principe geen informatie Artikel 8 EVRM	

**vaak is moeder weer getrouwd met een nieuwe partner, dus zorg dat je weet dat deze vader ook de juridische vader van het kind is.*

Formulier gegevens gescheiden ouders
Informatie wordt in het Leerlingdossier (EsisB) gehangen.

	Moeder	Vader
Naam:		
Gescheiden sinds: a. Feitelijk apart wonend b. Officieel		
Bevoegd gezag:	Ja/nee	Ja/nee
Adres:		
Telefoonnummer(s):		
Mailadres:		
Kind(eren) aanwezig op *:		
Afspraken die afwijken van het scheidingsprotocol:		
Aanwezige stukken uit ouderschapsplan en/of beschikking:		
Handtekening:		

* school neemt bij calamiteiten het eerste contact op met de ouder waar het kind die dag aanwezig is

* bij wisseling van dag/ouder graag doorgeven aan school !!

NB: Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder ten gevolge van een echtscheiding een andere achternaam van het kind opgeeft aan de school. Bijvoorbeeld de meisjesnaam van de moeder of die van een nieuwe partner. De school zal het kind alleen inschrijven onder een andere naam, wanneer zij een kopie van het officiële document daaromtrent heeft ontvangen.

Handtekening directie:

Datum:

Informatie en over relevante trainingen voor kinderen, ouders of leerkrachten

Kind in een echtscheiding situatie

Kinderen kiezen niet voor de scheiding van hun ouders. Het overkomt ze. Ieder kind doorloopt hierin zijn eigen proces.

Inhoud:

Bij de spel- en praatgroep KIES leren kinderen de scheiding beter te begrijpen, een plaats geven en manier vinden om met de moeilijkheden die ze ervaren om te gaan.

Onderzoek door de Universiteit van Utrecht heeft aangetoond dat deze methodiek zeer effectief is bij verwerken van de scheiding en vaak leidt tot beter contact met ouders.

Als kinderen beter leren omgaan met de scheiding van hun ouders kunnen blokkades en problemen in een vroeg stadium worden verminderd of zelfs opgeheven. KIES wordt ook als preventieve hulpverlening ingezet. Contact met lotgenoten is een belangrijk onderdeel bij de KIESgroepen.

Voor deelname aan de KIESgroep is toestemming van beide ouders nodig.

Opzet:

In kleine groepen van maximaal 10 kinderen komen de kinderen acht keer bij elkaar om onder begeleiding van gecertificeerde KIEScoaches, in veilige omgeving, op een speelse en creatieve manier gewerkt.

Er zijn 8 bijeenkomsten van 60 minuten voor de kinderen en er is voor- en achteraf een contactmoment met de ouders.

De school:

Leerkrachten en/ of ib'ers informeren ouders over de mogelijkheid van deelname aan deze groepen voor kinderen. Uiteraard kunnen leerkrachten en ib'ers ook altijd contact opnemen voor informatie. Voor scholen is het wellicht ook mogelijk om via een prikbord of contactblad ouders te informeren over KIES.

Trainingen Samenwerkingsverband Kind uit de Wind

Training voor Onderwijs:

- Gevolgen van echtscheiding voor kinderen/jongeren
- Communiceren met gescheiden ouders (basis en verdieping)
- Juridische aspecten van echtscheiding (basis en verdieping)

o.a. aan de hand van uitspraken van de Landelijke Geschillencie Onderwijs

- Casuïstiekbespreking
- Netwerkbijeenkomst

Training voor scheidende en gescheiden Ouders:

- Kind uit de Wind (psycho-educatie/preventief programma over de gevolgen van echtscheiding voor kinderen/jongeren)
- Kind uit de Knoop (ouders nemen samen of alleen deel aan een interactief programma,

waarbij inzicht verkrijgen en vaardigheden verwerven centraal staat op het gebied van: signalering problematische reacties van kinderen/jongeren op een echtscheiding, effecten op hun ontwikkeling, sturen op eigen communicatiestijl en de effecten hiervan op de dynamiek met de ex-partner.